

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 10860-2024

Medewerker	:	Lianne Arling
Team	:	Leefomgeving
Datum	:	5 maart 2024
Portefeuillehouder	:	wethouder M. Blind

<p>BIJLAGEN:</p> <p>☒ Motie, voltallige gemeenteraad Olst-Wijhe. Zaak 10795-2024</p> <p>☒ Extra informatie middeninkomens: Zaak 10795-2024</p> <p>☒ Overzicht actuele ondersteuningsmogelijkheden verduurzaming gebouwde omgeving. Zaak 10795-2024</p> <p>☒ Raadsinformatiebrief: Zaak10795-02024</p>
<p>AFSTEMMING MET</p> <p>☒ Actief openbaar</p> <p>☐ Niet actief openbaar</p> <p>☐ Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Motie Ondersteuning middeninkomens verduurzaming</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. Het ondersteuningsoverzicht voor verduurzaming gebouwde omgeving via de raadsinformatiebrief te verzenden naar de raad.
2. Hiermee de motie van VVD, Gemeentebelangen, PvdA, Groenlinks, CDA, PartijvdSport en D66 van 13 november 2023 als afgedaan te beschouwen.

SAMENVATTING

De voltallige gemeenteraad heeft een motie aangenomen waarin zij het college verzochten om:

1. Een onderzoek te doen naar de mogelijkheden om de doelgroep huizenbezitters tot en met middeninkomen te bereiken en te ondersteunen in haar verduurzamingsopgaves;
2. Hierbij ook te kijken naar good practices van andere gemeenten;
3. En over de uitvoerbaarheid hiervan in Q1 2024 te rapporteren;
4. De kosten in 2023 ten laste van het rekeningresultaat te brengen en eventuele kosten in 2024 te melden in de eerste bestuursrapportage 2024 als deze boven de € 10.000 uitkomen

Ter uitvoering van deze motie zetten we alle huidige ondersteuningsmogelijkheden die door het Rijk, provincie en gemeente geboden worden op een rij. Geven we een aantal voorbeelden van good practices vanuit andere gemeenten waarna we aangeven wat volgens ons het meest passend is bij de inwoners van Olst-Wijhe en wat dit betekent voor de uitvoerbaarheid.

INLEIDING

In de raadsvergadering van 13 november 2023 is door alle fracties van de gemeenteraad de motie aangenomen voor "ondersteuning middeninkomens verduurzaming".

De volledige motie luidt:

Constaterende dat:

- Er veel woningen zijn met een laag energie label;
- Er steeds meer middeninkomens het financieel lastig hebben;
- Dat dit een moeilijk te bereiken groep is.

Verzoekt het college om:

1. Een onderzoek te doen naar de mogelijkheden om de doelgroep huizenbezitters tot en met middeninkomen te bereiken en te ondersteunen in haar verduurzamingsopgaves;
2. Hierbij ook te kijken naar good practices van andere gemeenten;
3. En over de uitvoerbaarheid hiervan in Q1 2024 te rapporteren;
4. De kosten in 2023 ten laste van het rekeningresultaat te brengen en eventuele kosten in 2024 te melden in de eerste bestuursrapportage 2024 als deze boven de € 10.000 uitkomen

Dit voorstel beschrijft de uitvoering van de motie.

BEOOGD RESULTAAT

- De gemeenteraad inzicht te geven in de huidige beschikbare ondersteuningsmogelijkheden voor mensen met een middeninkomen.
- Vanuit de good-practices bij andere gemeente de voor Olst-Wijhe meest aansprekende te benoemen.

KADER

Duurzaamheid.

ARGUMENTEN

Voor het beantwoorden van de vragen in de motie wilden we antwoorden op de volgende vragen.

- Wie en hoeveel huishoudens in Olst-Wijhe behoren tot de doelgroep middeninkomens.
- Op welke ondersteuningsmogelijkheden (subsidies, leningen, advies) kunnen middeninkomens een beroep doen bij het verduurzamen van hun woning.
- Wat zijn de best practices van andere gemeenten.
- Wat betekent dit voor de uitvoerbaarheid.

Middeninkomens

Om vast te stellen wie precies tot de groep middeninkomens behoort keken we naar CBS-norm en ontvingen we informatie van vakgroep Kennis en Verkenning/ team advies, support en kennis van DOWR. Globaal komt het erop neer dat een modaal inkomen in 2024 in Nederland rond de € 41.700 ligt en de grenzen liggen tussen de € 32.000 en € 79.000. De groep inwoners met een gemiddeld inkomen is de grootste groep in Nederland. Dit geldt ook voor Olst-Wijhe. Van de 7.700 huishoudens die Olst-Wijhe telt ontvangen iets meer dan 3.600 huishoudens een gemiddeld inkomen. Het gemiddelde inkomen in Olst-Wijhe ligt 15% hoger dan het landelijk gemiddelde. Ook ontvangen minder huishoudens een laag inkomen en zijn er meer huishoudens met een hoog inkomen dan gemiddeld in Nederland. Een aanname is dat ongeveer een derde van deze groep, dus ongeveer 1.200 huishoudens maandelijks moeite heeft met rondkomen. Meer informatie over de inkomensverdeling is opgenomen in de Bijlage 1: extra informatie middeninkomens in Nederland en Olst-Wijhe

Ondersteuningsmogelijkheden middeninkomens

De gemeenteraad vraagt in de motie om inzicht in de huidige beschikbare ondersteuningsmogelijkheden voor de middeninkomens. Hiervoor is een lijst met ondersteuningsmaatregelen opgesteld waar inwoners met een middeninkomen voor in aanmerking kunnen komen. Op deze lijst staan de landelijke regelingen vanuit het Rijk en via banken, provinciale regelingen en van de gemeente Olst-Wijhe. Deze lijst is in bijlage 2 gevoegd.

Uit de lijst blijkt dat voor middeninkomens diverse mogelijkheden geboden worden om aan de slag te gaan met het verduurzamen van hun woning. Om te kijken of er nog meer mogelijkheden zijn vroegen we na bij andere gemeenten naar hun ervaringen en best practices.

Best practices

Navraag bij verschillende gemeenten leert dat de vraag: 'hoe middeninkomens te stimuleren om aan de slag te gaan met het verduurzamen van hun woning', in veel gemeenten leeft. Veel gemeenten worstelen hiermee en konden geen specifieke aanpak geven. Toch zijn er ook gemeenten die hiertoe een poging doen. Vanuit de gemeente Dalfsen en Hardenberg kwamen goede voorbeelden.

Beide gemeenten laten de min of meer door het Rijk voorgeschreven doelgroepen los en richten zich met name op de Brede Welvaart van hun inwoners. Brede welvaart gaat in essentie over het welzijn van mensen. Het is een maatstaf voor alles dat mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid.

De gemeente Hardenberg is aangesloten bij de regiodeal Zuid en Oost Drenthe. Zij kijken niet alleen hoe inwoners er financieel voor staan maar kiezen voor welzijn op vier thema's: leven lang ontwikkelen, zorg en welzijn, structuurversterking van de economie en een aantrekkelijke regio. De ontwikkeling van deze thema's zorgen samen voor een versterking van de Brede welvaart.

De regio werkt samen met twee provincies en met het Rijk. Er zijn enkele miljoenen voor de regio vrijgemaakt. En subsidies worden ruim ingezet. Een voorbeeld in het kader van verduurzaming is dat per isolerende maatregel die wordt getroffen er een subsidie beschikbaar is van € 4.000 naast de ISDE-subsidie van het Rijk. Een (handige) ondernemer in zonnepanelen is hierop ingesprongen en gebruikt deze subsidie vanuit de regiodeal in zijn advertentie voor de verkoop van zonnepanelen. Het is dus een samenspel van publiek- privaat.

Ook is een speciale subsidieadviseur aangesteld die inwoners helpt bij het aanvragen van subsidies en of meekijkt met offertes. Voor veel inwoners is het aanvragen van de juiste subsidie een lastige klus. Deze subsidieadviseur ondersteunt inwoners hierbij wat drempelverlagend werkt. Hierdoor zijn meer mensen geneigd om energiebesparende maatregelen te nemen.

In Dalfsen hebben ze geen bovengrens voor een inkomen gesteld om in aanmerking te komen voor isolerende maatregelen vanuit de gelden voor energiearmoede. In Olst-Wijhe staat deze nu vastgesteld op 130% van het sociaal minimum. Door deze grens los te laten kunnen ook inwoners met een hoger inkomen maar met hoge energielasten ook in aanmerking komen voor energiebesparende maatregelen. In Dalfsen vinden ze de Bestaanszekerheid van hun inwoners belangrijk en kijken daarom ook breder dan alleen het inkomen van de inwoner.

Uitvoerbaarheid van de best practices

1. Vanuit de twee voorbeelden komt sterk naar voren dat breed en integraal gekeken wordt. Waar zitten de belangrijkste zorgen van inwoners en staan die het verduurzamen van hun koopwoning in de weg? Geadviseerd wordt ook om wil je inwoners stimuleren om in actie te komen je verandering eerst moet "ont-groenen". Dit betekent dat je eerst gaat kijken wat de belangrijkste zorg is van een inwoner. Licht dat niet bij het verduurzamen van de woning of de reductie van de CO2 maar op een heel ander vlak dan is het belangrijk eerst daaraan te werken. Zijn deze zorgen weg of (sterk)verminderd, dan ontstaat er weer ruimte om tijd en geld te besteden aan andere thema's zoals het verduurzamen van de woning.

Dit vraagt om goed en intensieve integrale afstemming binnen de gemeentelijke teams.

2. Het ontzorgen van inwoners door het (tijdelijk)aanstellen van een subsidieadviseur die inwoners ondersteunt bij het aanvragen van bijvoorbeeld de ISDE-subsidie kan drempelverlagend werken. Belangrijk is dat deze persoon moet beschikken over zowel technisch inzicht als sociaal vaardig moet zijn. Deze functionaris zou ook in DOWR-verband aangesteld kunnen worden of in gezamenlijkheid met de gemeente Raalte.
Het uurloon bedraagt ongeveer € 200 (bruto) per uur.
3. De Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe is een samenwerking tussen vijf gemeenten, twee provincies en de Rijksoverheid. Deze overheden leggen samen voor het hele project Brede Welvaart 60 miljoen euro op tafel. Dit vraagt om een veel grotere organisatie, afstemming en samenwerking. Het is ons niet bekend hoe de verdeling van het budget is.

De doelgroep middeninkomens waarover we spreken is in Olst-Wijhe van redelijke omvang, ongeveer 3.600 huishoudens. Een aanname is dat ongeveer een derde van deze groep, dus ongeveer 1.200 huishoudens moeite heeft om maandelijks alle vaste lasten te betalen. Deze groep kan, zoals opgenomen in bijlage 2, aanspraak maken op diverse subsidies en maatregelen. Een groot gedeelte van de huishoudens met middeninkomens maken hier ook gebruik van.

De mogelijkheden voor deze doelgroep is uitgezocht en staat in deze adviesnota weergegeven. Een extra extern onderzoek is daarom niet nodig.

DRAAGVLAK

N.v.t.

DUURZAAMHEID

Volledig.

RISICO'S (financieel/juridisch)

N.v.t.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Er zijn geen financiële consequenties.

AANPAK/UITVOERING

De motie te beantwoorden en de raad te informeren door middel van de raadsnieuwsbrief over de omvang van de doelgroep middeninkomens, de beschikbare subsidies en regelingen en de resultaten van het onderzoek naar de best practices bij andere gemeenten.